

Wstęp do teorii reprezentacji grup. Lista 8

1. Niech $\pi: G \rightarrow \text{GL}(V)$ będzie unitarną nieprzywiedlną (skończenie wymiarową) reprezentacją zwartej grupy G . Wykaż, że zbiór $\{\pi(g) \mid g \in G\}$ liniowo generuje $\text{End}(V)$.
2. Opisz nieprzywiedlne reprezentacje grupy $\text{SO}(3)$ i ich charaktery.
(Wsk. $\text{SO}(3) \simeq \text{SU}(2)/\{\pm I\}$)
3. Grupa $\text{SO}(3)$ działa zachowując pole na dwuwymiarowej sferze S^2 , co prowadzi do unitarnej reprezentacji tej grupy na $L^2(S^2)$. Opisz rozkład tej reprezentacji na nieprzywiedlne składniki:
  - a) Uzasadnij, że funkcje $f: S^2 \rightarrow \mathbf{C}$ zadane przez zespolone wielomiany trzech zmiennych x, y, z tworzą gęstą podalgebrę w $L^2(S^2)$.
  - b) Niech $\mathcal{P}(n)$ będzie przestrzenią wielomianów jednorodnych stopnia n , zaś $\mathcal{P}(n)$ podprzestrzenią $L^2(S^2)$ zadaną przez wielomiany z $\mathcal{P}(n)$. Uzasadnij, że $\mathcal{P}(n)$ jest podreprezentacją $L^2(S^2)$.
  - c) Uzasadnij, że $\dim \mathcal{P}(n) = \dim P(n)$. Policz ten wymiar.
  - d) Uzasadnij, że $\mathcal{P}(n-2)$ jest podprzestrzenią $\mathcal{P}(n)$. Jaki jest jej kowymiar?
  - e) Uzasadnij, że funkcja F_n zadana przez wielomian $(x+iy)^n$ jest wektorem własnym obrotu $R_z(\theta)$ wokół osi z ; znajdź wartość własną w zależności od kąta θ tego obrotu. Co potrafisz powiedzieć o reprezentacji $\text{SO}(3)$ w której jest wektor własny obrotu $R_z(\theta)$ o takiej wartości własnej?
  - f) Analizując indukcyjnie strukturę $\mathcal{P}(n)$ uzasadnij, że $F_n \notin \mathcal{P}(n-2)$, i że $\mathcal{P}(n)$ rozkłada się na sumę $\mathcal{P}(n-2)$ i jednej (której?) reprezentacji nieprzywiedlnej.
4. Zapewne wiesz, co to jest laplasjan w $\mathbf{R}^3$. Spróbuj zdefiniować laplasjan w S^2 . Powiąż poprzednie zadanie z rozkładem $L^2(S^2)$ na przestrzenie własne tego laplasjanu.
5. Niech kolekcja funkcji f_α będzie bazą ortonormalną $L^2(X)$, zaś $g_\beta \in L^2(Y)$. Uzasadnij, że funkcje $f_\alpha \otimes g_\beta$ tworzą ortonormalną bazę $L^2(X \times Y)$. $[(f_\alpha \otimes g_\beta)(x, y) := f_\alpha(x)g_\beta(y)]$
6. Niech $k \in L^2(X \times Y)$. Zdefiniujmy operator $T_k: L^2(Y) \rightarrow L^2(X)$ wzorem

$$(T_k f)(x) = \int_{X \times Y} k(x, y) f(y) dy.$$

Udowodnij, że T_k jest operatorem Hilberta–Schmidta: dla pewnej/każdej ortonormalnej bazy e_n przestrzeni $L^2(Y)$ szereg $\sum_n \|T_k e_n\|^2$ jest zbieżny. Oszacuj też normę operatorową T_k w terminach k .

7. Niech G będzie grupą zwartą. Dla $\varphi \in C(G)$ określamy operator splotu T_φ na $L^2(G)$ wzorem

$$(T_\varphi f)(x) = (f * \varphi)(x) = \int_G f(y) \varphi(y^{-1}x) dy.$$

- a) Uzasadnij, że jest to operator Hilberta–Schmidta.
- b) Uzasadnij, że jest on przeplataczem lewej reprezentacji regularnej: $T_\varphi \circ \lambda_G(g) = \lambda_G(g) \circ T_\varphi$.
- c) Uzasadnij, że dla każdego $f \in L^2(G)$ funkcja $T_\varphi f$ jest ciągła.

8. Niech $\rho: G \rightarrow \text{GL}(V)$ będzie **nieprzywiedlną** unitarną reprezentacją zwartej grupy G . Dla $u, v \in V$ określamy współczynnik macierzowy $c_{u,v}$ jako następującą funkcję na G : $c_{u,v}(g) = \langle \rho(g)u, v \rangle$.

- a) Uzasadnij, że przy ustalonym niezerowym $v \in V$ odwzorowanie $V \ni u \mapsto c_{u,v} \in L^2(G)$ reprezentacji ρ w prawą reprezentację regularną ρ_G grupy G jest niezerowym przeplataczem – włożeniem V w $L^2(G)$, w dodatku, po ewentualnym przeskalowaniu, unitarnym.
- b) Uzasadnij, że istnieje (niezerowa) stała C , taka że dla dowolnych $u, v, w, z \in V$ zachodzi

$$\langle c_{u,v}, c_{w,z} \rangle = C \cdot \langle u, w \rangle \cdot \overline{\langle v, z \rangle}.$$